

Leven met

Vruchtbaarheid en zwangerschap

Heb jij een kinderwens? Een reumatische aandoening hoeft de vervulling van je wens niet in de weg te staan. De meeste reumatische aandoeningen maken je namelijk niet minder vruchtbaar. Sommige medicijnen doen dat wel.

Je vruchtbaarheid en reuma

Sommige medicijnen, zoals een hoge dosis **prednison** of sulfasalazine hebben invloed op je vruchtbaarheid. Maar belangrijker is nog dat een onrustige reumatische ziekte ook de vruchtbaarheid kan verminderen. Bespreek het daarom altijd met je (huis)arts als je zwanger wilt worden. Ook voor mannen geldt: overleg het bijtijds met je reumatoloog als je vader wilt worden.

Zwangerschap en ouderschap

Meestal verloopt de zwangerschap normaal en komt de baby gezond ter wereld. Wel kan reuma een rol spelen bij het verzorgen van je baby of lukt het je niet om met je kinderen te stoeien of te spelen. Er bestaan hulpmiddelen die het verzorgen van je baby en kind makkelijker maken.

De ervaring van de meeste ouders met reuma is dat het goed lukt om voor hun kinderen te zorgen. Kinderen passen zich gemakkelijk aan naar wat hun ouders wel en niet kunnen. Leer ze bijvoorbeeld al vroeg traplopen of zichzelf aankleden. Voor kinderen is jouw aandacht, warmte en geborgenheid het allerbelangrijkste.

[Lees meer over ouderschap en reuma](#)

Lees meer informatie over:

Hieronder lees je meer informatie over waar je samen met je arts op let als je vader of moeder wilt worden. En wat er bekend is over reuma, medicijnen en kinderen krijgen. Of van wie je advies of hulp krijgt:

Voor de zwangerschap

Vruchtbaarheid

De meeste vormen van reuma hebben geen invloed op je vruchtbaarheid. Er zijn een paar uitzonderingen:

- Vrouwen met reumatoïde artritis (RA) zijn verminderd vruchtbaar
- Vrouwen met actieve systemische lupus erythematoses (SLE) wordt afgeraden om in een periode met veel klachten zwanger te worden.

Heb je een andere vorm van reuma, dan wordt jouw kans om zwanger te worden niet kleiner.

Indirecte gevolgen van reuma op je vruchtbaarheid

Reuma kan er indirect wél voor zorgen dat je een kleinere kans hebt om zwanger te worden, bijvoorbeeld als je door pijn en vermoeidheid minder vaak seks hebt.

[Lees meer over reuma en seksualiteit](#)

Medicijngebruik voor de zwangerschap

Bepaalde **medicijnen** kunnen invloed hebben op je vruchtbaarheid. Bespreek het daarom tijdig met jouw arts als je een kindwens hebt. Met sommige medicijnen moet je namelijk al maanden voor de zwangerschap stoppen. Ook zijn er medicijnen die schadelijk kunnen zijn voor jouw ongeboren kind. Dit kan nog het geval zijn tot 2 jaar nadat je deze medicijnen gebruikt hebt.

NSAID's

Het gebruik van **NSAID's** lijkt de kans op een zwangerschap ongunstig te beïnvloeden. Het advies is om

het gebruik van NSAID's zo mogelijk te staken als je zwanger wilt worden of al zwanger bent.

Misoprostol

Van **misoprostol** is bekend dat dit de kans op een miskraam verhoogd. Misoprostol komt in combinatie met diclofenac voor in het medicijn **Arthrotec**.

Sulfasalazine

Mannen kunnen minder vruchtbaar worden als ze **sulfasalazine** gebruiken. Dit effect verdwijnt na het stoppen met deze reumamedicatie. Bij vrouwen heeft sulfasalazine geen invloed op de vruchtbaarheid.

Cyclofosfamide

Cyclofosfamide kan bij mannen en vrouwen tot onvruchtbaarheid leiden. Als je deze klassieke reumamedicijnen lang gebruikt, kan het effect zelfs blijvend zijn. Vrouwen kunnen ook vervroegd in de overgang komen door deze medicatie. Ook kan dit medicijn schadelijk zijn voor jouw ongeboren kind.

Methotrexaat en leflunomide

Meestal krijg je het advies te stoppen met **methotrexaat** en **leflunomide**.

Invloed van andere medicijnen

Van de meeste **biologische medicijnen**, **bisfosfonaten** en overige klassieke antireumatica (**DMARD's**) is niet bekend of ze schadelijk zijn voor jouw ongeboren kind. Voor de zekerheid kan je het beste ook met deze medicijnen stoppen.

Bespreek je kinderwens op tijd

Bespreek het altijd met jouw arts als je een kinderwens hebt. Doe dit op tijd. Sommige medicijnen, bijvoorbeeld leflunomide, kunnen nog 2 jaar nadat je ze gebruikt hebt invloed hebben op de gezondheid van jouw kind.

[Lees meer over jouw medicijnen](#)

Erfelijkheid

In principe is reuma niet erfelijk overdraagbaar. Wel komen bepaalde vormen van reuma meer voor in families. En sommige vormen van reuma hebben invloed op de gezondheid van je baby.

Axiale Spondyloartritis

Bijna iedereen (90%) met **Axiale Spondyloartritis** heeft de factor HLA-B27 in het bloed. Als jij deze factor in je bloed hebt, is de kans 50% dat jouw kind deze factor ook heeft. Het is niet bekend hoe groot vervolgens de kans is dat jouw kind met deze factor Axiale Spondyloartritis krijgt.

Reumatoïde artritis

Als **Reumatoïde artritis (RA)** in jouw familie veel voorkomt, is de kans dat je kind ook RA krijgt iets groter. Het is niet bekend hoeveel groter deze kans is.

Systemische lupus erythematoses (SLE) of het syndroom van Sjögren

Heb je Systemische lupus erythematoses (SLE) of het syndroom van Sjögren en wil je zwanger worden? Bespreek je kinderwens dan zo snel mogelijk met jouw arts. Deze zal dan misschien je medicijngebruik willen aanpassen. Ook kan hij advies geven over het moment waarop je het beste kunt proberen zwanger te worden.

Jouw arts test ook of je anti-SS-A en/of anti-SS-B in je bloed hebt. Sommige vrouwen met SLE of het syndroom van Sjögren hebben deze antistoffen in hun bloed. Iedere vrouw met SLE of Sjögren gaat voor de zwangerschap naar een gynaecoloog.

Tijdens de zwangerschap

Invloed van zwangerschap op jouw reumaklachten

Heb je een vorm van reuma, dan is het mogelijk dat je reumatische klachten verminderen door een verandering in jouw hormoonhuishouding. Zwangere vrouwen (met of zonder reumatische ziekte) zijn tijdens hun zwangerschap wel vaak sneller moe en kunnen last hebben van lichamelijke ongemakken. Dit kan voor jou ook zo zijn.

Invloed van reuma op je zwangerschap

De meeste vormen van reuma hebben geen invloed op het verloop van je zwangerschap. Meestal ben je gewoon onder behandeling van een verloskundige.

Gynaecoloog

Bij ernstige RA en systeemziekten (bijvoorbeeld SLE en systemische sclerose) zal de begeleiding door een gynaecoloog nodig zijn.

Als je klassieke reumamedicijnen (csDMARD's) gebruikt of heup- of bekkenproblemen hebt, kom je

waarschijnlijk ook terecht bij een gynaecoloog.

Dit geldt ook voor vrouwen met het syndroom van Sjögren die de antistoffen: anti-SS-A en/of anti-SS-B in hun bloed hebben. Vrouwen met systemische sclerose en SLE zijn al voor de zwangerschap bij een gynaecoloog geweest en blijven in principe onder controle.

Klachten tijdens je zwangerschap

Als je een andere vorm van reuma hebt, krijg je tijdens de zwangerschap waarschijnlijk niet veel méér last van jouw aandoening. Hooguit kan je wat meer pijn aan je rug of heupen krijgen omdat jouw lichaam zwaarder belast wordt.

Dit kan vooral het geval zijn als je daar voor jouw zwangerschap ook al last van had. Verder kan je de 'gebruikelijke' zwangerschapsklachten krijgen, zoals vermoeidheid of een hoge bloeddruk.

Medicijngebruik tijdens de zwangerschap

Voor de eerste 3 maanden van de zwangerschap is jouw ongeboren kind gevoelig voor medicijnen. Overleg met je arts welke medicijnen je veilig kunt gebruiken. Zoek eventueel alternatieven.

Veel vrouwen met een reumatische ziekte hebben tijdens hun zwangerschap minder last van hun aandoening. Daardoor kunnen zij vaak een lagere dosis medicijnen innemen of er tijdelijk helemaal mee stoppen.

Heb je veel klachten en gebruik je liever geen medicijnen? Misschien heb je dan iets aan de volgende tips:

- Neem extra rust, bijvoorbeeld tussen de middag
- Plan minder en doe het rustiger aan
- Gebruik ijspakkingen op ontstoken gewrichten
- Probeer je spieren en gewrichten extra te bewegen door bijvoorbeeld te zwemmen of te fietsen

Welke medicijnen zijn veilig?

Als jouw aandoening erg actief wordt, is het mogelijk dat het op een gegeven moment toch beter is om medicijnen te gaan gebruiken. Het is belangrijk dat deze medicijnen jou helpen, maar ze mogen niet schadelijk zijn voor jouw ongeboren kind.

Welke medicijnen je kunt gebruiken hangt af van jouw situatie. Overleg daarom altijd met jouw reumatoloog en/of gynaecoloog.

Over het algemeen geldt dat je de volgende medicijnen onder bepaalde voorwaarden veilig kunt gebruiken tijdens jouw zwangerschap:

- paracetamol
- omeprazol
- carbasalaatcalcium
- hydroxychloroquine
- azathioprine
- lage dosering prednison (tot 7,5 mg per dag)
- Sulfasalazine kan je in een zo laag mogelijke dosis meestal ook veilig gebruiken. Wel is het dan aan te raden om tijdens jouw gehele zwangerschap extra foliumzuur te gebruiken, en niet alleen tijdens de eerste 3 maanden zoals gebruikelijk is.

Injectie in je gewricht

Ook kan je veilig een lage dosis prednison nemen als injectie in je gewricht. Vaak schrijft een arts bij prednison tijdens de zwangerschap wel extra calcium en vitamine D voor.

Zwanger zijn met SLE

Systemische lupus erythematoses (SLE) kan invloed hebben op de gezondheid van jouw ongeboren kind. Het is daarom nodig dat jouw arts je extra goed in de gaten houdt tijdens je zwangerschap.

Ook kan een zwangerschap invloed hebben op het verloop van de SLE. Indien jij en jouw partner een zwangerschap overwegen, dan kan je dit het beste tenminste een jaar voordat je zwanger zou willen worden bespreken met je reumatoloog. Hij zal je dan ook verwijzen naar een gynaecoloog.

De reumatoloog en gynaecoloog zullen met jou bespreken wat de mogelijkheden en risico's zijn bij een eventuele zwangerschap, en welke aanpassingen in de medicijnen nodig zijn voordat je zwanger wordt.

Als bij systemische lupus de ziekte actief is, bestaat er een verhoogd risico dat de ziekte tijdens de zwangerschap verder opvlamt. Het is erg belangrijk dat je pas zwanger wordt als de ziekte minstens een half jaar niet meer actief is.

Als je medicijnen gebruikt, waarmee je niet zwanger mag worden, dan moeten deze medicijnen eerst vervangen worden door andere medicijnen. Je aandoening moet na het veranderen van je medicijnen minstens een half jaar rustig zijn, voordat je zwanger wordt.

Als de ziekte wel actief is, loop je een groter risico op een miskraam, een te vroeg of te klein geboren kind en ernstige zwangerschapsproblemen zoals zwangerschapsvergiftiging. Laat je daarom altijd door een reumatoloog en gynaecoloog begeleiden.

Als je anti-SS-A en/of anti-fosfolipiden antistoffen in jouw bloed hebt, is er een grotere kans dat er problemen optreden tijdens je zwangerschap. Jouw gynaecoloog of reumatoloog zal je daarom voor en tijdens de zwangerschap regelmatig willen onderzoeken.

[Lees meer over lupus erythematoses](#)

Zwanger zijn met het syndroom van Sjögren

Het syndroom van Sjögren kan invloed hebben op de gezondheid van jou en je ongeboren kind. Het is daarom nodig dat je extra goed onder controle blijft tijdens je zwangerschap.

Bespreek je kinderwens met je reumatoloog of verpleegkundig specialist zodat je, voordat je zwanger wordt, een bezoek aan de gynaecoloog kan brengen.

Tijdens dit bezoek geeft de gynaecoloog informatie en worden eventuele risico's in kaart gebracht. Als het nodig is, vraagt je arts aanvullende bloed- of laboratoriumonderzoeken aan of doet je arts aanpassingen aan de medicatie.

[Lees meer over het syndroom van Sjögren](#)

Zwanger zijn met systemische sclerose (sclerodermie)

Systemische sclerose kan invloed hebben op jouw zwangerschap. Vrouwen met systemische sclerose hebben een verhoogde kans op een hoge bloeddruk tijdens de zwangerschap en op een wat kleiner kind dan gemiddeld.

Ook bij systemische sclerose ga je voor je zwanger wordt al naar een gynaecoloog en word je tijdens de zwangerschap door de gynaecoloog gecontroleerd. Vooral je bloeddruk, de aanwezigheid van eiwit in je urine en de groei van het kindje houdt de gynaecoloog goed in de gaten.

[Lees meer over systemische sclerose](#)

Zwanger zijn met axiale spondyloartritis

Heb je axiale spondyloartritis? Dan kan je tijdens de zwangerschap meer last krijgen van jouw rug of van problemen bij het ademen. De mate van schade aan de gewrichten van je rug, heupen of bekken kunnen een reden zijn dat jouw gynaecoloog voorstelt om jouw kind met een keizersnede geboren te laten worden.

Ademhalen

Vrouwen met axiale spondyloartritis hebben soms een minder beweeglijke borstkas, waardoor zij moeilijker via de borstkas kunnen ademen. Hoe langer je zwanger bent, hoe minder ruimte er in de buik overblijft, hoe moeilijker het wordt om via de buik te ademen.

Tijdens de zwangerschap kan de ademhaling dan ook voor problemen zorgen. Probeer hier extra aandacht aan te besteden als je zwangerschapsoefeningen doet. Vraag eventueel aan een oefen- of fysiotherapeut welke oefeningen voor jou geschikt zijn.

Er zijn ook positieve gevolgen: vrouwen met axiale spondyloartritis hebben tijdens hun zwangerschap vaak minder last van hun gewrichten.

[Lees meer over axiale spondyloartritis](#)

Zwanger zijn met reumatoïde artritis

Als je reumatoïde artritis (RA) hebt en jouw aandoening actief is, kan dat invloed hebben op het verloop van je zwangerschap. Ook het gebruik van veel prednison kan gevolgen hebben. Je loopt dan een grotere kans dat jouw kind te vroeg of met een keizersnede ter wereld komt. Ook kan het kind te licht zijn voor de duur van de zwangerschap.

Als de aandoening wel rustig blijft, zitten er positieve kanten aan de zwangerschap. Ongeveer de helft van de vrouwen met RA heeft namelijk minder last van de aandoening tijdens de zwangerschap.

Nemen jouw klachten af, dan kan je misschien minderen of helemaal stoppen met jouw medicijnen. Overleg hierover met je reumatoloog.

Helaas komen bij bijna alle vrouwen de reumatische klachten terug na de zwangerschap. Meestal gebeurt dit ongeveer 6 weken na de bevalling.

De klachten zijn vaak net zo hevig als vóór de zwangerschap. Maar omdat veel vrouwen zich zo goed gevoeld hebben, hebben zij vaak het idee dat de aandoening erger geworden is.

[Lees meer over reumatoïde artritis](#)

De bevalling

De meeste vrouwen met een reumatische aandoening kunnen bevallen zonder bijkomende problemen.

Bij een paar aandoeningen en in bepaalde situaties is het nodig dat je in het ziekenhuis bevalt.

De beslissing om in het ziekenhuis te bevallen neem je in overleg en op advies van jouw reumatoloog en/of gynaecoloog. Jouw aandoening, klachten, medicijngebruik en het verloop van je zwangerschap spelen een belangrijke rol bij die beslissing.

Wanneer bevallen in het ziekenhuis?

- Als je systemische lupus erythematoses (SLE) of systemische sclerose hebt
- Als je het syndroom van Sjögren hebt en anti-SS-A en/of anti-SS-B in jouw bloed hebt.
- Als je tijdens jouw zwangerschap nog klassieke reumamedicijnen (csDMARD's) gebruikt hebt
- Als je gewrichten ernstig aangetast zijn, bijvoorbeeld jouw heupen, bekken of wervelkolom. Vrouwen met reumatoïde artritis (RA) of axiale spondyloartritis (zoals de ziekte van Bechterew) kunnen hier last van hebben.

Na de zwangerschap

Kraamtijd

Na een bevalling of een keizersnede duurt het vaak een flinke tijd voordat je lichaam hersteld is.

Vrouwen met een reumatische aandoening hebben soms nog wat meer tijd nodig dan vrouwen zonder reuma. Ook kunnen reumatische klachten na de bevalling terugkomen of verergeren.

Vooral vrouwen met reumatoïde artritis (RA) kunnen problemen krijgen na de bevalling. Bij ongeveer de helft van hen wordt de aandoening weer actief na de geboorte van hun kind, terwijl deze tijdens de zwangerschap relatief rustig was. Vrouwen met een andere vorm van reuma kunnen na de geboorte van hun kind ook meer last krijgen van ontstekingen en vermoeidheid. Dat kan de eerste periode na de bevalling zwaar maken.

Vraag hulp in huis

Zorg er daarom voor dat je hulp hebt. Met een reumatische aandoening heb je soms recht op extra kraamzorg. Vraag deze op tijd aan en zorg ervoor dat je kraamzorg krijgt die ook huishoudelijke en gezinstaken vervult.

Jouw kraamzorgorganisatie en zorgverzekeraar kunnen je hierover meer informatie geven.

Hulpmiddelen

Soms heb je een hulpmiddel nodig of helpt het om praktische zaken anders te organiseren. Er zijn dus meerdere manieren om een hulpmiddel in te zetten. Handige vragen om tot de voor jou beste oplossing te komen zijn de volgende:

1. Wat is het probleem?
2. Wil ik het zelf blijven doen of schakel ik iemand anders in?
3. Als ik het zelf wil blijven doen, welke hulpmiddelen zijn er waardoor ik het zelf kan?

Kom je er niet uit? Vraag dan hulp aan een ergotherapeut.

Tips voor de eerste tijd na de bevalling:

- Probeer kraamvisite zoveel mogelijk te ontvangen als je nog kraamzorg hebt.
- Krijg je visite als er geen hulp is? Nodig dan zoveel mogelijk mensen tegelijk uit en vraag een familielid of iemand anders om je te helpen met de visite.
- Vermeld op het geboortekaartje op welke tijden je rust. Maak hierbij goed duidelijk dat je op deze tijden ook echt niemand wilt ontvangen.
- Overleg met elkaar wanneer jouw partner vrije dagen opneemt. Wat extra hulp van je partner kan handig zijn als de kraamzorg is gestopt.

Wil je meer praktische informatie en tips over de verzorging van je kind? Of over borst- of flesvoeding?

[Lees verder in Ouderschap en opvoeding](#)

Waar kan je terecht?

Nationale Vereniging voor Lupus, Sclerodermie en MCTD patiënten (NVLE)

Website: nvle.org

Nationale Vereniging Sjögren Patiënten

Website: www.nvsp.nl

Zwangerschapsregister pREGnant

Register voor zwangere vrouwen en medicijngebruik

Website: www.pregnant.nl

Heb je niet de informatie gevonden die je zocht?

[Kijk bij de veelgestelde vragen over leven met reuma](#)